

بررسی و ارزیابی آثار اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها در بخش کشاورزی

موسسه پژوهش‌های برنامه ریزی، اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

محمد خالدي

آبان ۱۳۹۴

ماده ۱: دولت مکلف است با رعایت این قانون **قیمت حاملهای انرژی** را اصلاح کند:

الف- قیمت فروش داخلی بنزین، **نفت گاز**، نفت کوره، نفت سفید و گاز مایع و سایر مشتقات نفت، با لحاظ کیفیت حاملها و با احتساب هزینه‌های مترتب (شامل حمل و نقل، توزیع، مالیات و عوارض قانونی) **به تدریج تا پایان برنامه پنجساله پنجم** توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران **کمتر از نود درصد (۹۰٪) قیمت تحویل روی کشتی (فوب) در خلیج فارس نباشد.**

ماده ۸: دولت مکلف است **سی درصد (۳۰٪) خالص وجوه حاصل از اجرای این قانون** را برای پرداخت کمکهای بلاعوض یا یارانه سود تسهیلات و یا وجوه اداره شده برای اجرای موارد زیر هزینه کند:

الف- **بهینه سازی مصرف انرژی** در واحدهای **تولیدی**، خدماتی و مسکونی و تشویق به صرفه جویی و رعایت الگوی مصرف که توسط دستگاه اجرائی ذیربط معرفی می شود.

ب- **اصلاح ساختار فناوری واحدهای تولیدی** در جهت افزایش بهره وری انرژی، آب و توسعه تولید برق از منابع تجدیدپذیر.

ه- **حمایت از تولیدکنندگان بخش کشاورزی و صنعتی.**

پروژه‌های مختلف بهینه‌سازی مصرف سوخت و ارتقاء تولید ←

پروژه‌های بهینه‌سازی مصرف سوخت و ارتقاء تولید در بخش کشاورزی

- طرح بهینه‌سازی سوخت در واحدهای مرغداری
- طرح بهینه‌سازی سوخت در واحدهای گاو‌داری
- طرح تامین تلیسه
- افزایش تولید دامهای سبک روستایی
- طرح کشاورزی حفاظتی
- جایگزینی تراکتورها و کمباین‌های فرسوده
- اصلاح سیستم حرارتی گلخانه‌ها

اهداف پروژه

- ۱) آثار اجرای قانون هدفمندسازی یارانه ها بر واحدهای مرغداری گوشتی
- ۲) آثار اجرای قانون هدفمندسازی یارانه ها بر واحدهای مرغداری تخمگذار
- ۳) آثار اجرای قانون هدفمندسازی یارانه ها بر واحدهای گاوداری صنعتی گوشتی
- ۴) آثار اجرای قانون هدفمندسازی یارانه ها بر واحدهای گاوداری صنعتی شیری
- ۵) آثار اجرای قانون هدفمندسازی یارانه ها بر واحدهای پرورش ماهی
- ۶) آثار اجرای قانون هدفمندسازی یارانه ها بر واحدهای گلخانه

ابعاد مورد مطالعه

آثار اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها بر تغییرات هزینه واحدهای تولیدی

آثار اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها بر تغییرات هزینه حامل های انرژی تولیدی

آثار اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها بر تغییرات تولید واحدهای تولیدی

آثار اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها بر تغییرات هزینه کل، درآمد و سود واحدهای تولیدی

آثار اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها بر تغییرات تکنولوژی و تغییر رویکرد تولیدکنندگان

مقایسه شاخص های تولید و هزینه دریافت کنندگان و عدم دریافت کنندگان تسهیلات هدفمندسازی

تأثیر سایر عوامل اخلاص بر هزینه ها و درآمدها در کنار قانون هدفمندسازی یارانه‌ها

نقاط ضعف و قوت آثار اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها

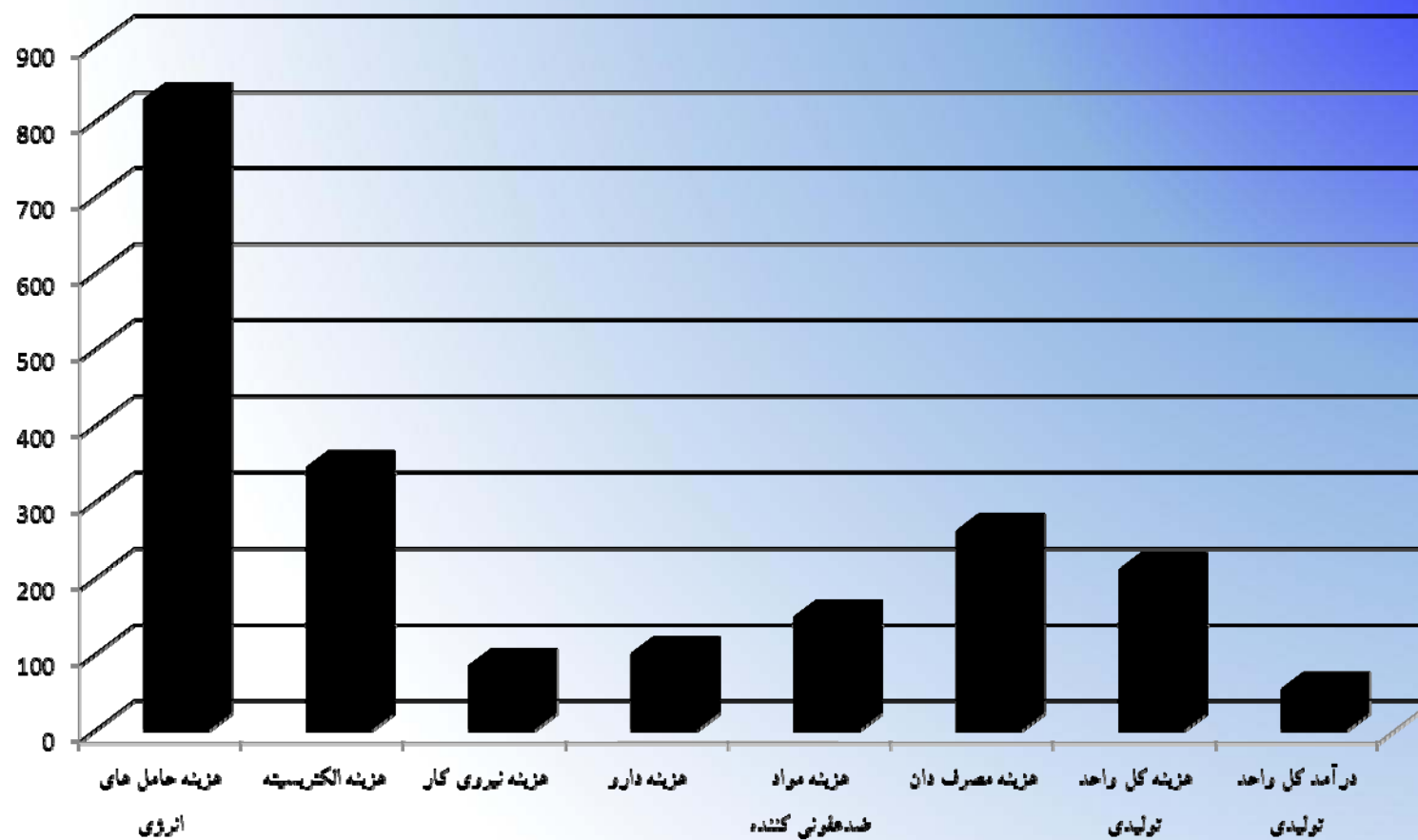
نظرات و پیشنهادات در خصوص اجرای بهتر قانون هدفمندسازی یارانه‌ها

نتایج بررسی واحدهای مرغداری گوشتی

مقایسه شاخص های عمده تولید قبل و بعد از هدفمندسازی

تغییر (درصد)	مقدار متوسط متغیر		واحد	متغیرها
	پس از هدفمندی پارانه ها	قبل از هدفمندی پارانه ها		
۸۲۸	۲۰۳۰۰۰۰۰۰	۲۱۸۶۷۰۵۳	ریال	هزینه حامل های انرژی
۱۷۵۹	۱۲۹۰۰۰۰۰۰	۶۹۴۰۰۵۹	ریال	هزینه گاز مصرفی
۳۲۹	۱۶۷۴۹۵	۳۹۰۲۸	مترمکعب	مقدار گاز مصرفی
۵۵۵	۵۲۱۵۰۰۰۰	۷۹۶۱۰۰۰	ریال	هزینه حامل های انرژی مایع
-۶	۲۸۴۷۵	۳۰۲۰۰	لیتر	مقدار حامل های انرژی مایع
-۷	۲۵۳۳۳	۲۷۱۵۴	لیتر	مقدار گازوئیل مصرفی
۳۴۴	۳۴۰۲۲۵۰۰	۷۶۶۰۰۰۰	ریال	هزینه الکتریسیته
۸۴	۴۳۱۹۰۰۰۰	۲۳۴۹۰۰۰۰	ریال	هزینه نیروی کار
-۷	۴/۵	۴/۸	نفر	تعداد نیروی کار
۱۰۰	۶۸۶۵۰۵۰۰	۳۴۳۲۵۲۵۰	ریال	هزینه دارو
۱۴۸	۳۳۳۷۰۰۰۰	۱۳۰۴۰۰۰۰	ریال	هزینه مواد ضد عفونی کننده
۲۶۱	۴۶۰۲۰۰۰۰۰	۱۲۷۴۰۰۰۰۰	ریال	هزینه مصرف دان
۵	۲۷۳۷۹	۲۶۱۰۴	کیلوگرم	مقدار مصرف دان
-۲	۲۶۵۸۱	۲۷۰۰۶	قطعه	ظرفیت مرغداری
-۵	۷۵۷۴۹	۷۹۴۲۰	کیلوگرم	میزان تولید گوشت
۵۶	۵۲۷۰۰	۳۳۸۰۰	ریال بر کیلوگرم	قیمت گوشت
۲۱۰	۳۵۰۰۰۰۰۰۰	۱۱۳۰۰۰۰۰۰	ریال	هزینه کل واحد تولیدی
۵۳	۴۳۳۰۰۰۰۰۰	۳۷۷۰۰۰۰۰۰	ریال	درآمد کل واحد تولیدی*

درصد افزایش درآمد و اجزای هزینه واحدهای مرغداری گوشتی بعد از هدفمندسازی

تأثیر سایر عوامل بر تغییرات هزینه ها

به اعتقاد تولید کنندگان واحدهای مرغداری گوشتی حدود **۶۵ درصد** از تغییرات هزینه های تولید ناشی از سایر عوامل تأثیر گذار بر هزینه ها بوده است.

درصد تاثیر	فراوانی	درصد	درصد تجمعی
کمتر از ۲۵ درصد	۵	۱۳.۵	۱۳.۵
بین ۲۵ تا ۵۰ درصد	۶	۱۶.۲	۲۹.۷
بین ۵۰ تا ۷۵ درصد	۹	۲۴.۳	۵۴.۱
بیش از ۷۵ درصد	۱۷	۴۵.۹	۱۰۰.۰
کل	۳۷	۱۰۰.۰	

تغییرات تکنولوژی پس از اجرای قانون هدفمندسازی یارانه ها

- درصد افرادی که از گاز طبیعی استفاده می کنند پس از اجرای قانون هدفمندسازی یارانه ها افزایش محسوسی یافته و برعکس درصد افرادی که از گازوییل استفاده می کنند پس از اجرای قانون هدفمندسازی یارانه ها کاهش یافته است.
- درصد افرادی که از سیستم های تهویه طبیعی، وسایل گرمایشی چهارشاخ، سیستم های دانه خوری دستی، سیستم باز پرورش طیور استفاده می کنند پس از اجرای قانون هدفمندسازی یارانه ها کاهش یافته است.
- تغییر محسوسی در نوع سیستم روشنایی و نوع سیستم آبخوری و وسایل سرمایشی سیستم پرورش طیور، نوع مصالح به کار رفته در ایزولاسیون دیوار، کف و سقف و نوع مصالح به کار رفته در واحد مرغداری گوشتی واحد مرغداری گوشتی پس از اجرای قانون هدفمندسازی یارانه ها مشاهده نمی شود.

تغییر رویکرد تولیدکنندگان در زمینه استفاده از روش های علمی در مدیریت مرغداری

هدفمندی سازی یارانه ها، هرچند با تغییرات کم، درصد استفاده کنندگان از رویکردهای علمی در مدیریت

واحدهای مرغداری گمشده را بهبود بخشیده است. از مهمترین این تغییرات می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- اندازه گیری دمای سالن ها و وسایل گرمازا با توجه به نیاز حرارتی هر سن از طیور
- استفاده از رایانه جهت پردازش اطلاعات
- دریافت آموزش های لازم مدیریتی و روش های ارتقاء بهره وری
- عایق بندی و ایزولاسیون با توجه به شرایط اقلیمی موجود
- به روز رسانی دانش مدیریتی و روش های پرورش، متناسب با سطح بودجه ی موجود
- به کارگیری سیستم تهویه ی متناسب با سیستم پرورش مورد استفاده در واحد مرغداری
- تامین تعادل مطلوب بین دمای مورد نیاز سالن ها و رطوبت نسبی موجود در آنها
- ضد عفونی و رعایت نکات بهداشتی در سالن های پرورش
- تامین نوع بستر مناسب و تمیز برای پرورش طیور
- تامین روشنایی مورد نیاز و بهینه با توجه به مقدار نیاز به نور طیور و تمیز کردن هفتگی منابع تامین روشنایی
- ایجاد شرایط مناسب جهت ورود جوجه ها

مهمترین نقاط ضعف قانون هدفمندسازی یارانه ها در واحدهای مرغداری گوشتی

- افزایش قیمت نهاده های تولیدی و در نهایت افزایش هزینه های تولید
- افزایش قیمت جوجه و دان و تغیر ناچیز قیمت و بی ثباتی در قیمت مرغ
- ضعف در اجرای درست و نظارت پس از اجرای قانون هدفمندسازی یارانه ها
- دخالت های بیش از حد دولت در بخش تولید
- عدم تناسب بین هزینه و درآمد و نهایتاً کاهش سود
- حمایت ضعیف و ناکافی دولت از تولیدکنندگان
- عدم همکاری با تولیدکننده ها برای ارائه تسهیلات
- مدیریت نامناسب تخصیص درآمدهای حاصل از اجرای قانون

نظرات و پیشنهادات در خصوص اجرای هدفمندسازی یارانه ها در بخش مرغداری گوشتی

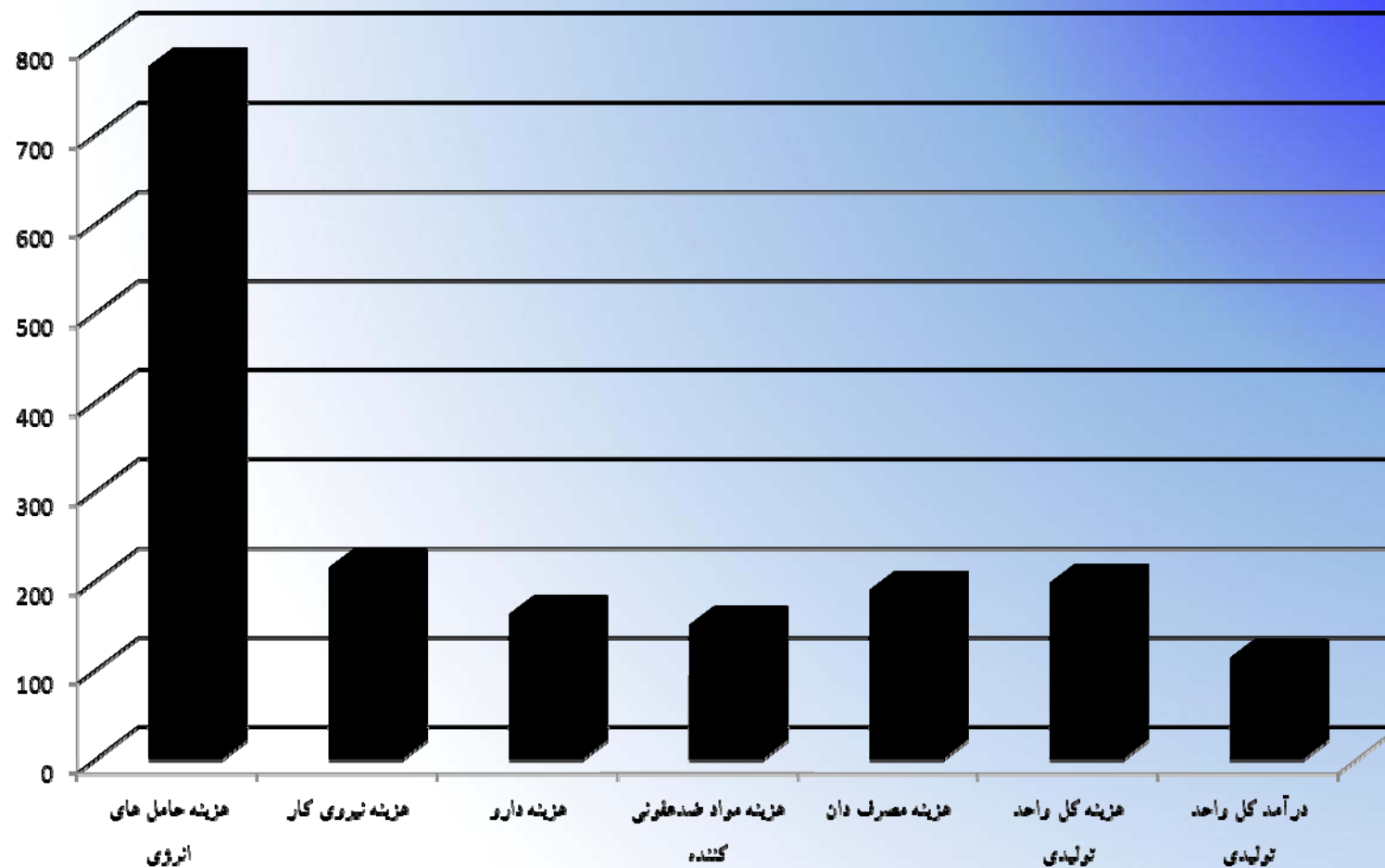
- ارائه تسهیلات بانکی بیشتر و آسان جهت گسترش فعالیت و خرید تجهیزات مدرن
- پرداخت سهم بخش کشاورزی از درآمدهای اجرای طرح هدفمندسازی یارانهها
- افزایش متناسب قیمت نهاده ها و محصول
- جلوگیری از افزایش زیاد قیمت نهادهها (به ویژه قیمت حامل های انرژی، قیمت دان، قیمت جوجه)
- ثبات در قیمت های نهادهها (به ویژه کنترل قیمت ذرت و سویا) و محصول
- کنترل جوجه ریزی برای عرضه جوجه با قیمت واقعی
- اجرای درست قانون هدفمندسازی یارانه ها توسط دولت
- افزایش حمایت ها از بخش تولید
- شفاف سازی قیمت ها

نتایج بررسی واحدهای مرغداری تخمگذار

مقایسه شاخص های عمده تولید قبل و بعد از هدفمندسازی

تغییر (درصد)	مقدار متوسط متغیر		واحد	متغیرها
	پس از هدفمندی یارانه ها	قبل از هدفمندی یارانه ها		
۷۷۵	۳۷۹۰۰۰۰۰۰	۴۳۳۰۶۰۰۰	ریال	هزینه حامل های انرژی مایع
۱۳۰۵	۲۰۵۱۰۰۰۰۰	۱۴۶۰۰۰۰۰	ریال	هزینه گاز مصرفی
۲۲۰	۲۹۱۷۱	۹۱۲۵	لیتر	مقدار گاز مصرفی
۷۷۶	۱۴۴۲	۱۶۵	ریال بر کیلوگرم	قیمت گازوئیل مصرفی
-۵	۲۳۳۸۹۷	۲۴۵۷۴۴	لیتر	مقدار گازوئیل مصرفی
۲۱۴	۶۳۸۰۰۰۰۰۰	۲۰۳۰۰۰۰۰۰	ریال	هزینه کل نیروی کار
-۱۱	۱۶	۱۸	نفر	تعداد نیروی کار
۱۶۲	۲۰۴۰۰۰۰۰۰	۷۷۷۳۲۵۰۰	ریال	هزینه دارو
۱۵۰	۲۴۱۰۰۰۰۰۰	۹۶۳۴۵۰۰۰	ریال	هزینه ضد عفونی کننده ها
-۲۰	۸۶۰۴۲۴	۱۰۶۹۸۱۹	کیلوگرم	تولید تخم مرغ
-۱۹	۱۰۴۸۲۵	۱۲۹۸۹۸	کیلوگرم	تولید گوشت مرغ
۱۷۶	۴۰۳۹۲	۱۴۶۶۰	ریال بر کیلوگرم	قیمت تخم مرغ
۷۰	۱۹۳۲۰	۱۱۳۳۵	ریال بر کیلوگرم	قیمت گوشت مرغ
۱۲۱	۳۳۵۰۰۰۰۰۰۰	۱۵۱۳۵۳۸۳۲۰۰	ریال	درآمد حاصل از تخم مرغ
۳۸	۱۸۷۰۰۰۰۰۰۰	۱۳۶۰۰۰۰۰۰۰	ریال	درآمد حاصل از گوشت
۵۶	۴۹۹۰۰۰۰۰۰	۳۲۰۰۰۰۰۰۰	ریال	درآمد حاصل از کود
۱۹۷	۱۹۷۴۶۱۶۰۸۷۵	۶۶۵۹۶۱۶۲۵۰	ریال	هزینه کل
۱۱۳	۳۵۸۶۰۸۴۳۶۶۸	۱۶۸۱۲۱۸۱۶۶۹	ریال	درآمد کل*

درصد افزایش درآمد و اجزای هزینه واحدهای مرغداری تخمگذار بعد از هدفمندسازی

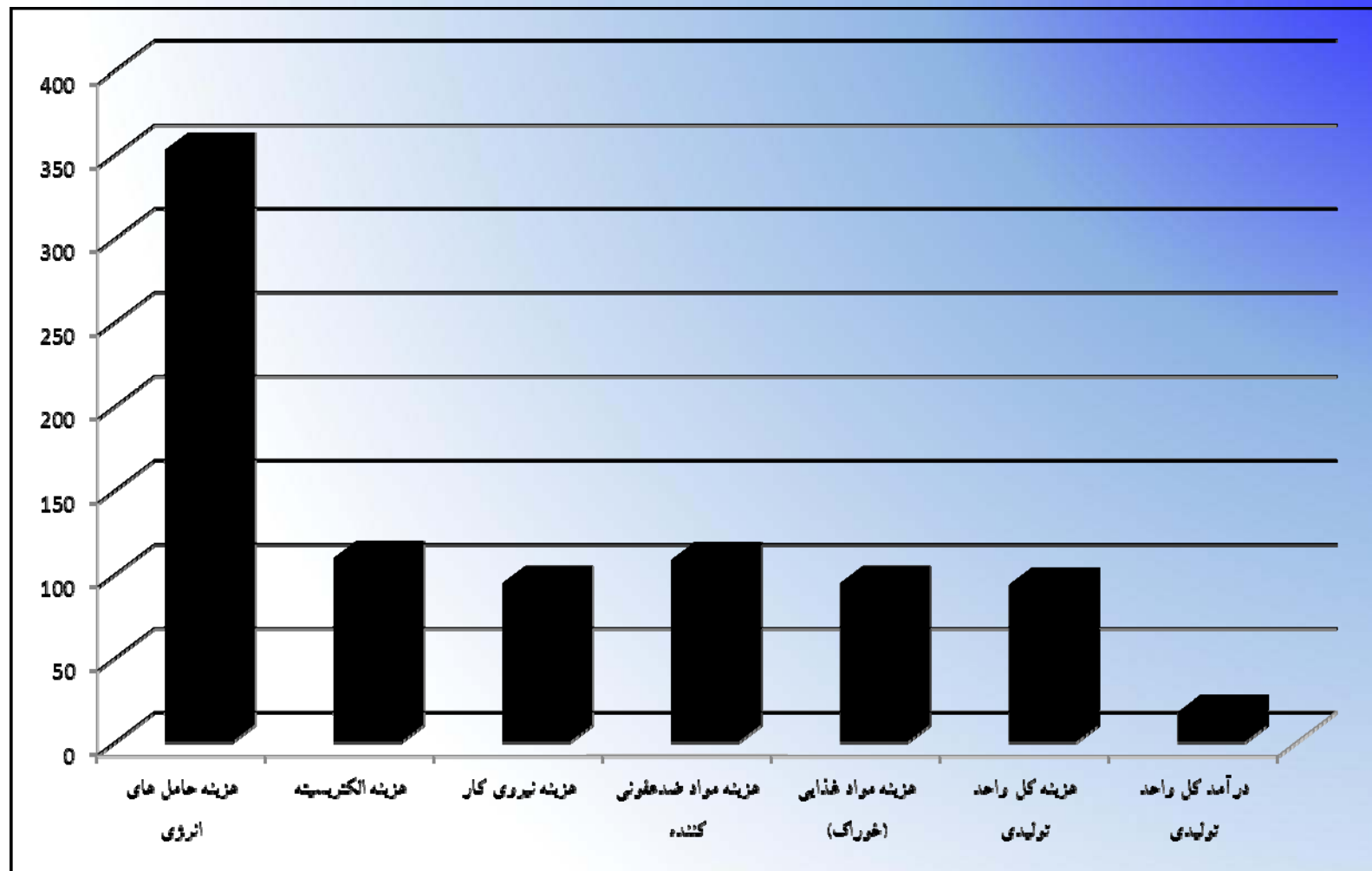

نتایج بررسی واحدهای گاوداری گوشتی

مقایسه شاخص های عمده تولید قبل و بعد از هدفمندسازی

تغییر (درصد)	مقدار متوسط متغیر		واحد	متغیرها
	پس از هدفمندی یارانه ها	قبل از هدفمندی یارانه ها		
۳۵۳	۷۱۸۱۴۵۶	۱۵۸۶۷۰۰۳	ریال	هزینه حامل های انرژی
۴۷۲	۵۱۵۴۲۷۶۳	۹۰۱۴۶۷۱	ریال	هزینه حامل های انرژی مایع
- ۱۱	۳۳۰۶۸	۳۷۲۸۹	لیتر	مقدار حامل های انرژی مایع
۷۷۳	۱۲۱۶۲۰۸۱	۱۳۹۳۲۴۲	ریال	هزینه گاز مصرفی
۵۹۰	۳۶۸۰۸۳۳۳	۵۳۳۴۸۰۸	ریال	هزینه گازوئیل مصرفی
- ۱۱	۳۰۴۵۹	۳۴۲۸۴	لیتر	مقدار گازوئیل مصرفی
۱۱۰	۱۴۴۶۵۷۸۹	۶۸۸۵۵۲۶	کیلووات ساعت	هزینه الکتریسیته
۹۵	۶۲۶۲۵۱۲۸	۳۲۶۴۴۱۶۷	ریال	هزینه نیروی کار
- ۵	۵/۷۷	۶/۰۸	تقر	مقدار نیروی کار
۱۰۹	۲۷۲۱۶۲۸۲	۱۳۰۱۳۳۷۲	ریال	هزینه ضایعاتی کننده ها
۹۵	۴۳.....	۲۲۱.....	ریال	هزینه خوراک
- ۵۷	۱۴۹۱۶۰	۳۴۳۸۳۶	کیلوگرم	مقدار جو مصرفی
- ۳۸	۱۳۳۲۹	۲۱۴۶۷	کیلوگرم	مقدار مصرفی مکمل ها
- ۱۶	۷۴۶۵۱	۸۱۴۴۶	کیلوگرم	میزان تولید گوشت
۴۲	۱۳۶۹۳۳	۹۶۷۰۰	ریال	قیمت گوشت
۱۸	۸۲۵.....	۷۰۲.....	ریال	درآمد ناشی از فروش گوشت
۵۶۰	۳۴۰۰۶۴۱	۵۱۵۱۲۸	ریال	درآمد ناشی از فروش کود
۹۴	۴۷۸.....	۳۴۷.....	ریال	هزینه کل واحد تولیدی
۱۸	۸۲۵.....	۷۰۲.....	ریال	درآمد کل واحد تولیدی

درصد افزایش درآمد و اجزای هزینه واحدهای گاوداری گوشتی بعد از هدفمندسازی

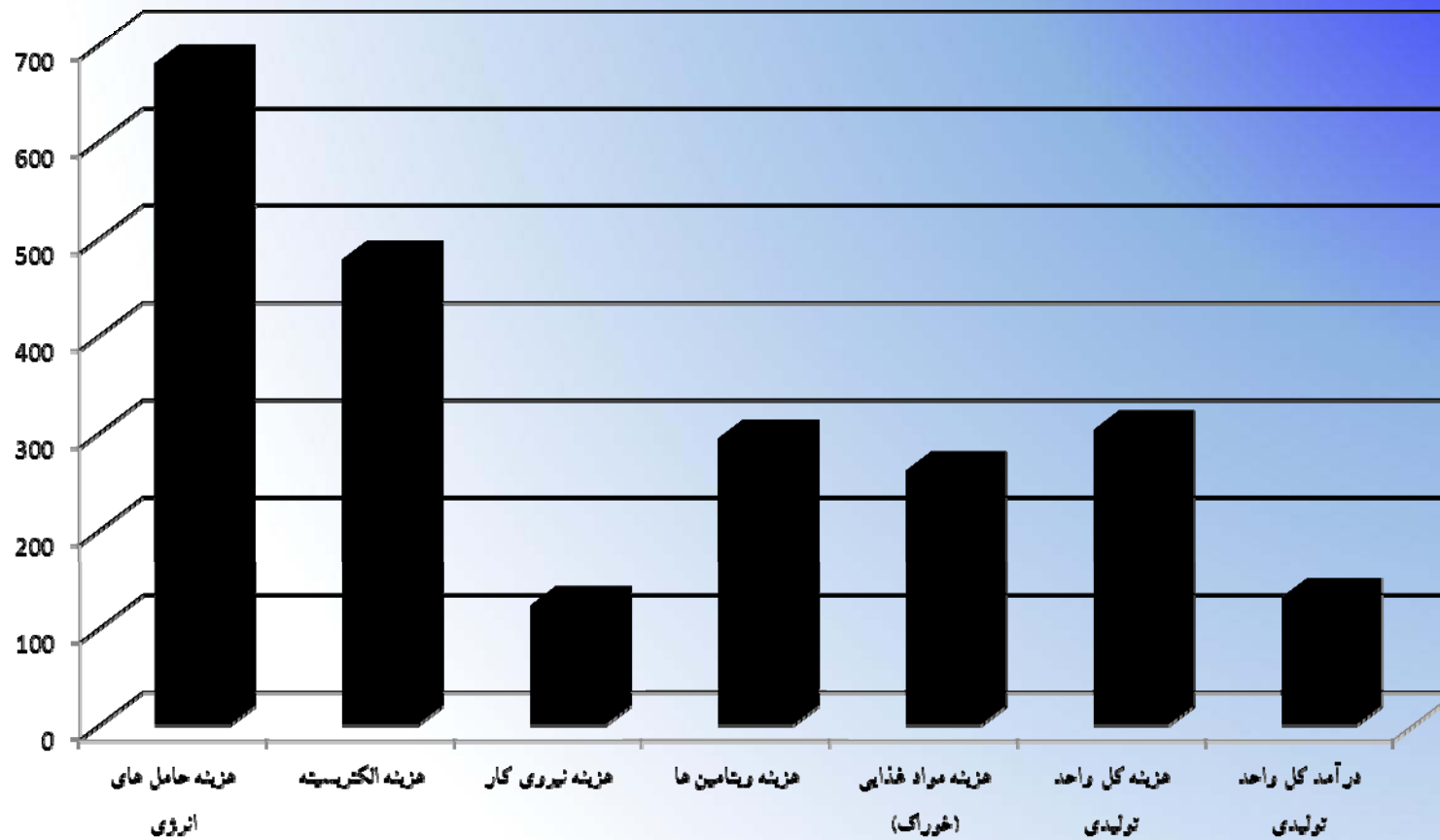

نتایج بررسی واحدهای گاوداری شیری

مقایسه شاخص های عمده تولید قبل و بعد از هدفمندسازی

تغییر (درصد)	مقدار متوسط متغیر		واحد	متغیرها
	پس از هدفمندی یارانه ها	قبل از هدفمندی یارانه ها		
۶۸۱	۹۲۱۱۴۲۸۶	۱۱۷۹۳۶۲۷	ریال	هزینه حامل های انرژی
۸۹۸	۶۰۸۲۵۵۶۰	۶۰۹۷۴۹۵	ریال	هزینه حامل های انرژی مایع
- ۱۳	۳۷۸۱۱	۳۷۸۱۱	لیتر	مقدار حامل های انرژی مایع
۱۳۵	۱۱۵۴۹۹۷۸	۴۹۱۸۸۸۹	ریال	هزینه گاز مصرفی
۱۰۳۹	۴۹۵۵۹۱۳۰	۴۳۵۱۵۴۳	ریال	هزینه گازوئیل مصرفی
- ۸	۳۰۰۴۶	۳۲۷۷۴	لیتر	مقدار گازوئیل مصرفی
۴۷۹	۳۴۸۷۲۱۴۳	۶۰۲۱۷۸۶	ریال	هزینه الکتریسیته
۱۳۴	۱۳۶۰۰۰۰۰۰	۶۰۶۷۷۷۷۸	ریال	هزینه نیروی کار
۲۶۲	۵۱۱۰۰۰۰۰۰	۱۴۱۰۰۰۰۰۰	ریال	هزینه مواد غذایی (خوراک)
۲۹۵	۳۳۶۶۸۱۸۲	۸۵۳۷۲۷۳	ریال	هزینه ویتامین ها
- ۲	۵۲۱۵۸۰	۵۳۰۴۵۷	کیلوگرم	میزان تولید شیر
۳۸	۱۴۲۸۲	۱۰۳۶۶	کیلوگرم	میزان تولید گوشت
۱۱۴	۱۱۴۹۳	۵۳۸۰	ریال بر کیلوگرم	قیمت شیر
۶۰	۱۰۴۶۸۸	۶۵۶۲۵	ریال بر کیلوگرم	قیمت گوشت
۱۳۵	۵۵۷۳۴۷۵۶۸۱	۳۳۷۲۱۰۱۸۸	ریال	درآمد ناشی از فروش شیر
۲۱۵	۲۸۲۲۵۹۰۹۰	۸۹۵۲۳۷۲۷	ریال	درآمد ناشی از فروش گوشت
۳۰۴	۵۰۸۴۸۶۰۷۵	۱۳۵۷۷۰۹۹۰۳	ریال	هزینه کل واحد تولیدی
۱۳۲	۶۰۰۴۵۴۴۸۳	۲۵۸۴۳۷۴۰۴۷	ریال	درآمد کل واحد تولیدی

درصد افزایش درآمد و اجزای هزینه واحدهای گاوداری شیری بعد از هدفمندسازی

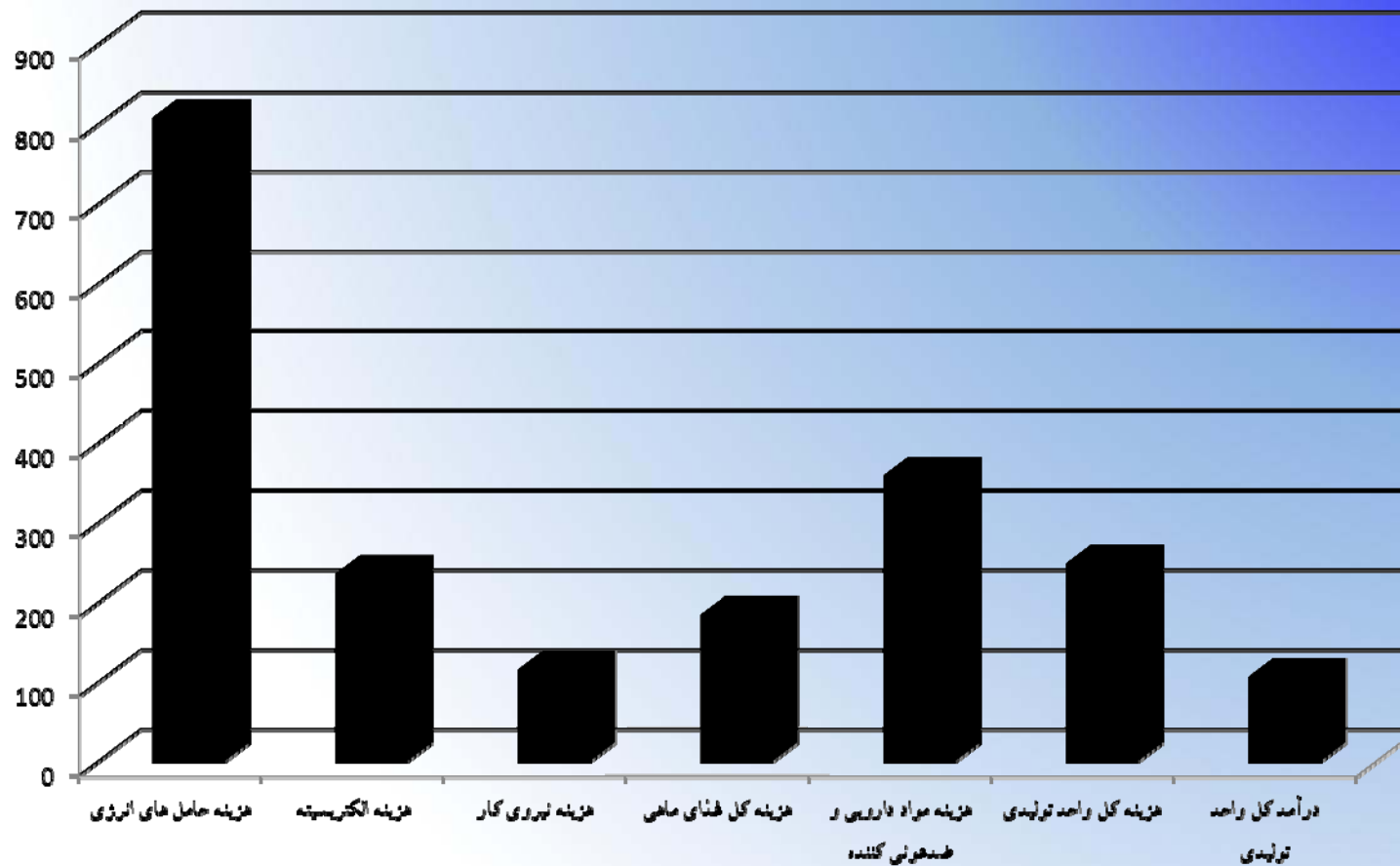

نتایج بررسی واحدهای آبی پروری

مقایسه شاخص های عمده تولید قبل و بعد از هدفمندسازی

تغییر (درصد)	مقدار متوسط متغیر		واحد	متغیرها
	پس از هدفمندی پارانه ها	قبل از هدفمندی پارانه ها		
۸۰۹	۵۶۵۵۱۲۵۰	۶۲۱۹۵۷۵	ریال	هزینه حامل های انرژی
۸۴۷	۴۹۶۲۲۵۶۴	۵۲۴۱۷۹۵	ریال	هزینه حامل های انرژی مایع
-۱	۲۲۴۲۹	۲۲۶۰۰	لیتر	مقدار گازوئیل مصرفی
۶۲۶	۸۱۵۹۵۰۰	۱۱۰۸۸۲۵	ریال	هزینه کل روغن
۲۲۶	۴۴۰۹۱۴۲۹	۱۳۱۱۶۲۸۶	ریال	هزینه برق مصرفی
-۲	۲/۹۴	۳	تقر	تعداد نیروی کار
۱۱۶	۱۱۴۰۰۰۰۰۰	۵۲۷۴۱۶۶۷	ریال	هزینه نیروی کار
۲۴۸	۲۱۴۰۰۰۰	۴۷۷۵۰۰	ریال	هزینه بیمه نیروی کار
۷۱۹	۴۹۹۰۰۰۰۰۰	۶۰۹۴۵۰۳۵	ریال	هزینه بچه ماهی
۸۵	۹۷۹۰۰۰۰۰۰	۳۴۴۰۰۰۰۰۰	ریال	هزینه غذای ماهی
۲۹۹	۱۴۹۵۲۰۳۱	۳۷۴۶۰۰۰	ریال	هزینه حمل و نقل
۳۵۹	۱۶۵۱۳۱۲۵	۳۵۹۴۶۲۵	ریال	هزینه مواد دارویی و ضدعوتی کننده
۲	۱۹۷۳۳	۱۹۳۳۷	کیلوگرم	میزان تولید
۱۴۵	۱۲۸۱۷۱	۵۲۳۷۱	ریال بر کیلوگرم	قیمت فروش
۲۴۹	۸۲۰۰۰۰۰۰۰	۵۲۱۰۰۰۰۰۰	ریال	هزینه کل واحد تولیدی
۱۰۷	۲۱۷۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۵۰۰۰۰۰۰۰	ریال	درآمد کل واحد تولیدی

درصد افزایش درآمد و اجزای هزینه واحدهای آبی پروری بعد از هدفمندسازی

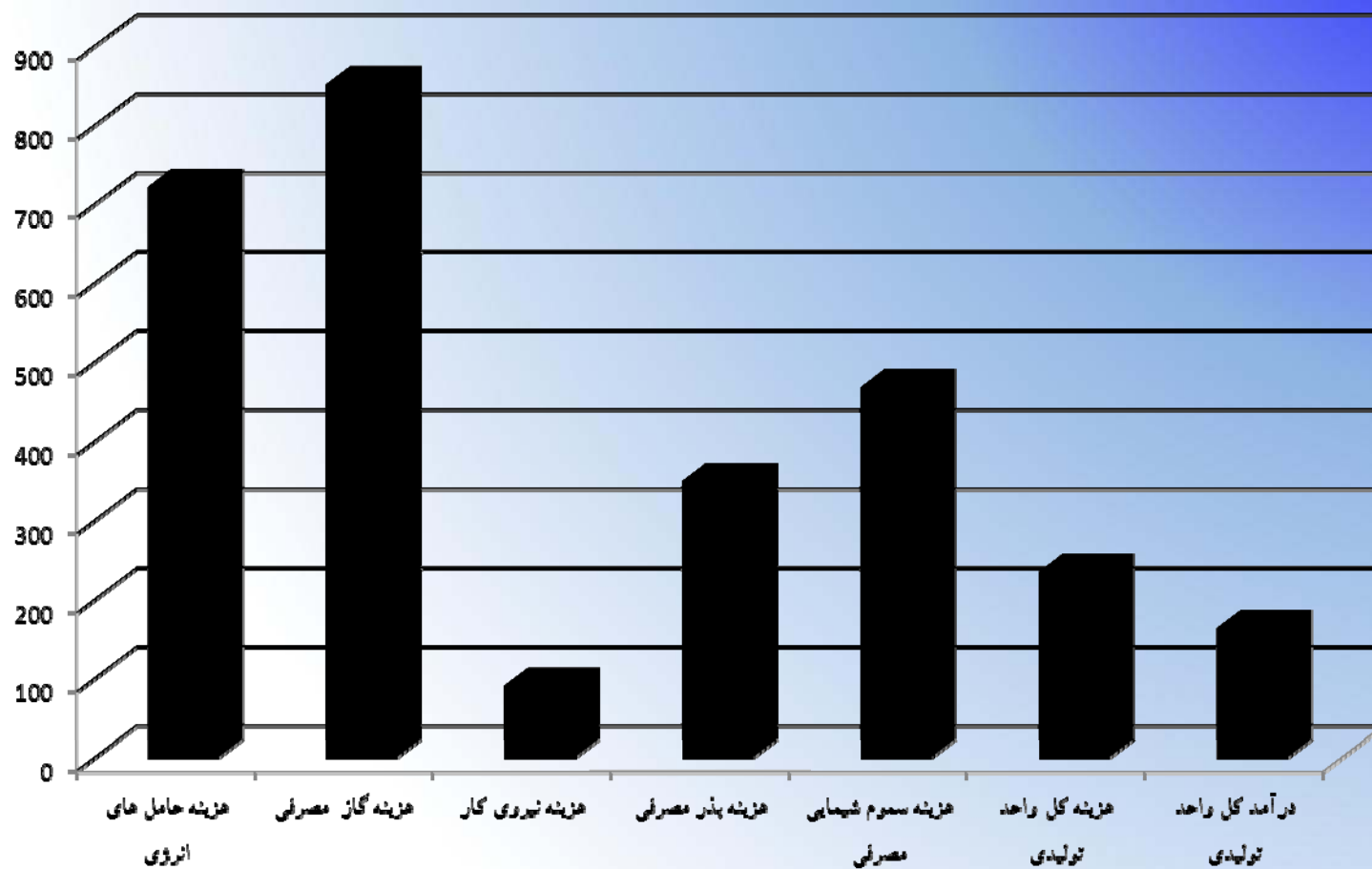

نتایج بررسی واحدهای گلخانه

مقایسه شاخص های عمده تولید قبل و بعد از هدفمندسازی

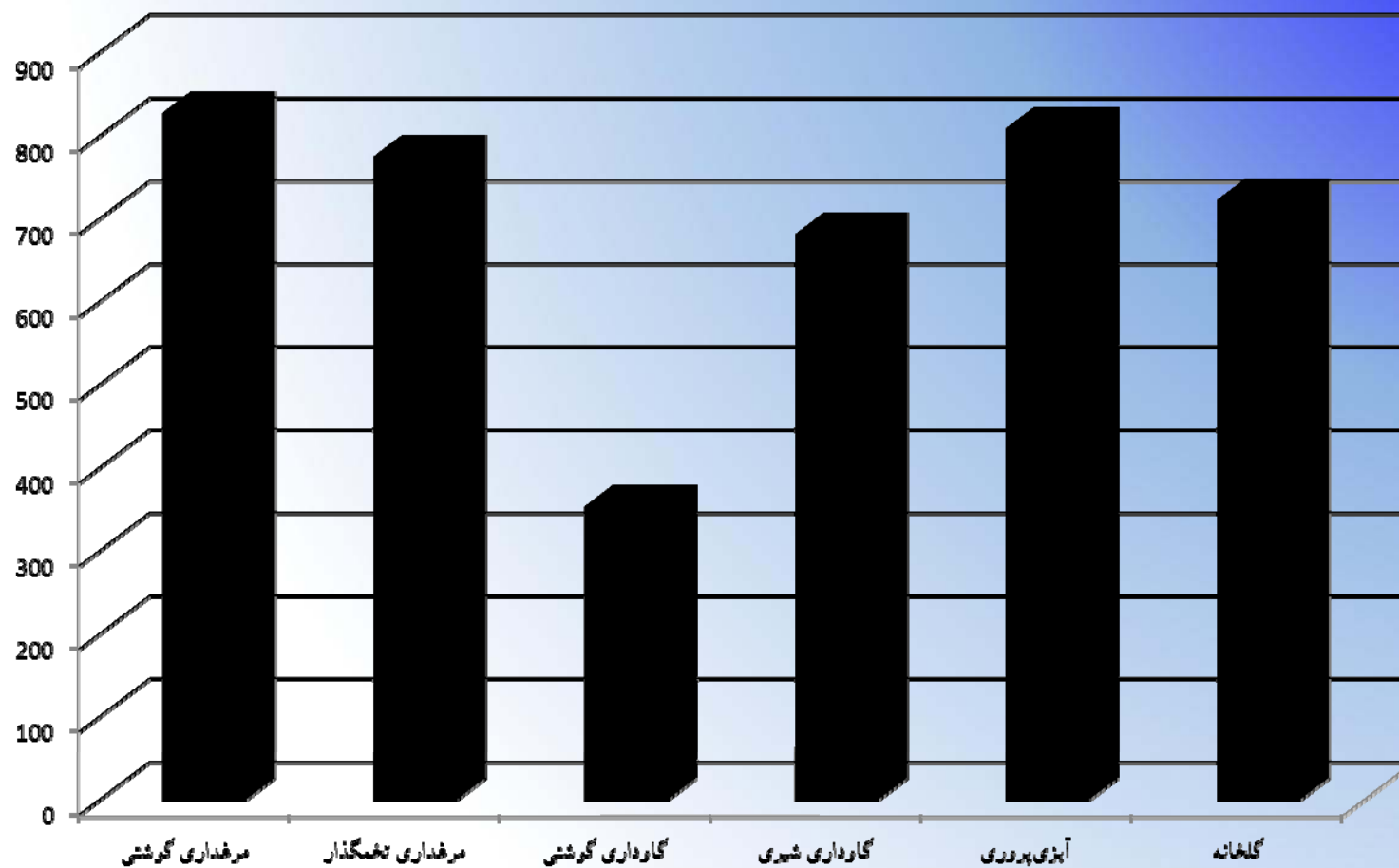
تغییر (درصد)	مقدار متوسط متغیر		واحد	متغیرها
	پس از هدفمندی پارانه ها	قبل از هدفمندی پارانه ها		
۷۲۲	۲۸۶۵۱۰۲۵۹	۳۴۸۴۶۱۴۰	ریال	هزینه حامل های انرژی
۶۶۰	۱۵۱۸۲۱۰۰۰	۱۹۹۸۳۵۴۰	ریال	هزینه حامل های انرژی مایع
-۸	۹۷۱۸۸	۱۰۶۰۸۶	لیتر	مقدار حامل های انرژی مایع
۱۲۸۳	۱۰۶۰۰۰۰۰	۴۹۵۶۰۰۰	ریال	هزینه گاز مصرفی
-۹	۹۲۰۷۴	۱۰۰۹۹۴	لیتر	مقدار گازوئیل مصرفی
۱۴	۷۷۲۵	۶۷۹۴	مترمربع	سطح زیرکشت گلخانه
۹۱	۸۳۲۸۰۰۰۰	۴۳۶۶۰۰۰۰	ریال	هزینه نیروی کار
-۵	۱۱	۱۲	تفر	مقدار نیروی کار
۳۵۰	۷۲۰۲۵۰۱۲	۱۶۰۱۱۲۵۱	ریال	هزینه بذر مصرفی
۲۶	۳۳۳۸۶	۲۶۵۱۹	ریال	مقدار بذر مصرفی
۴۶۸	۳۳۹۸۱۷	۵۹۸۵۳	ریال	هزینه سموم شیمیایی مصرفی
۳۹۱	۲۹۵۶۶	۶۰۱۶	ریال	هزینه کود شیمیایی مصرفی
۱۳۹	۲۱۸۶۶۶۶۷	۹۱۳۳۳۳۳	ریال	هزینه ماشین آلات
۱۴۵	۳۰۵۲۱	۱۳۴۴۰	ریال بر واحد**	قیمت محصول
۲۲۵	۸۹۷۰۰۹۳۵۵	۲۶۷۲۷۰۴۰۳	ریال	هزینه کل تولید
۱۶۴	۴۶۲۸۵۳۰۰۰۰	۱۷۵۵۳۹۰۰۰۰	ریال	درآمد کل واحد تولیدی*

درصد افزایش درآمد و اجزای هزینه واحدهای گلخانه بعد از هدفمندسازی

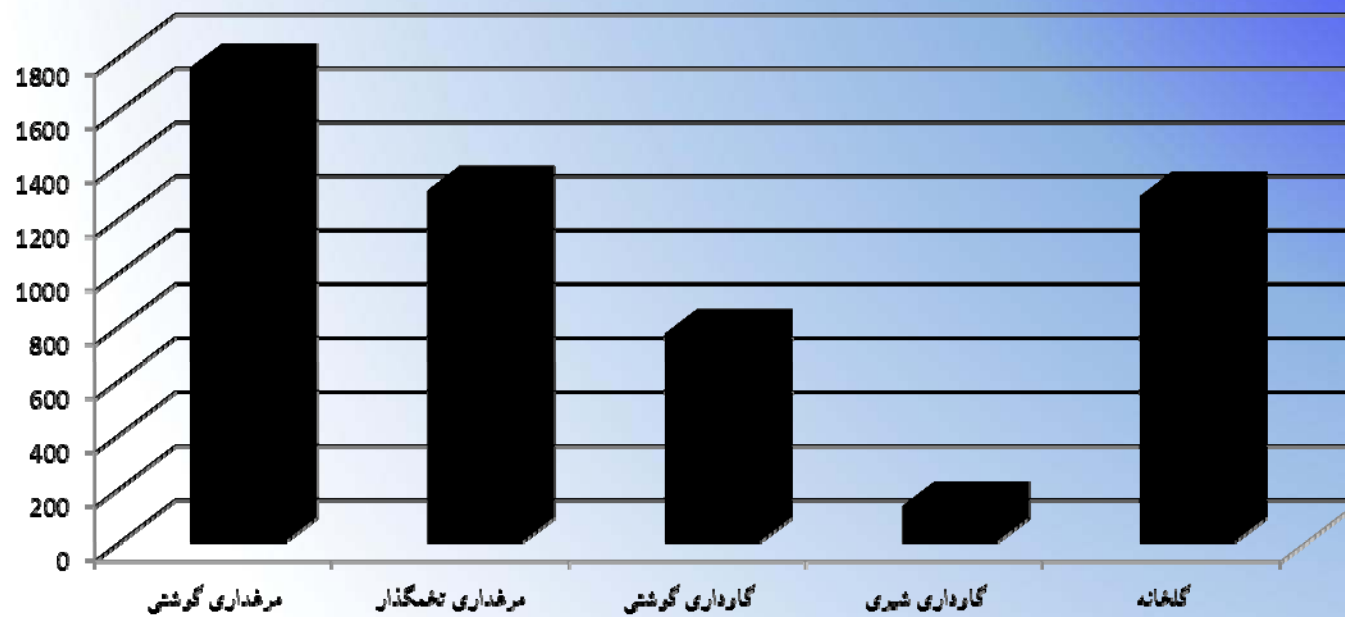

مقایسه تغییرات متغیرها بین واحدهای تولیدی

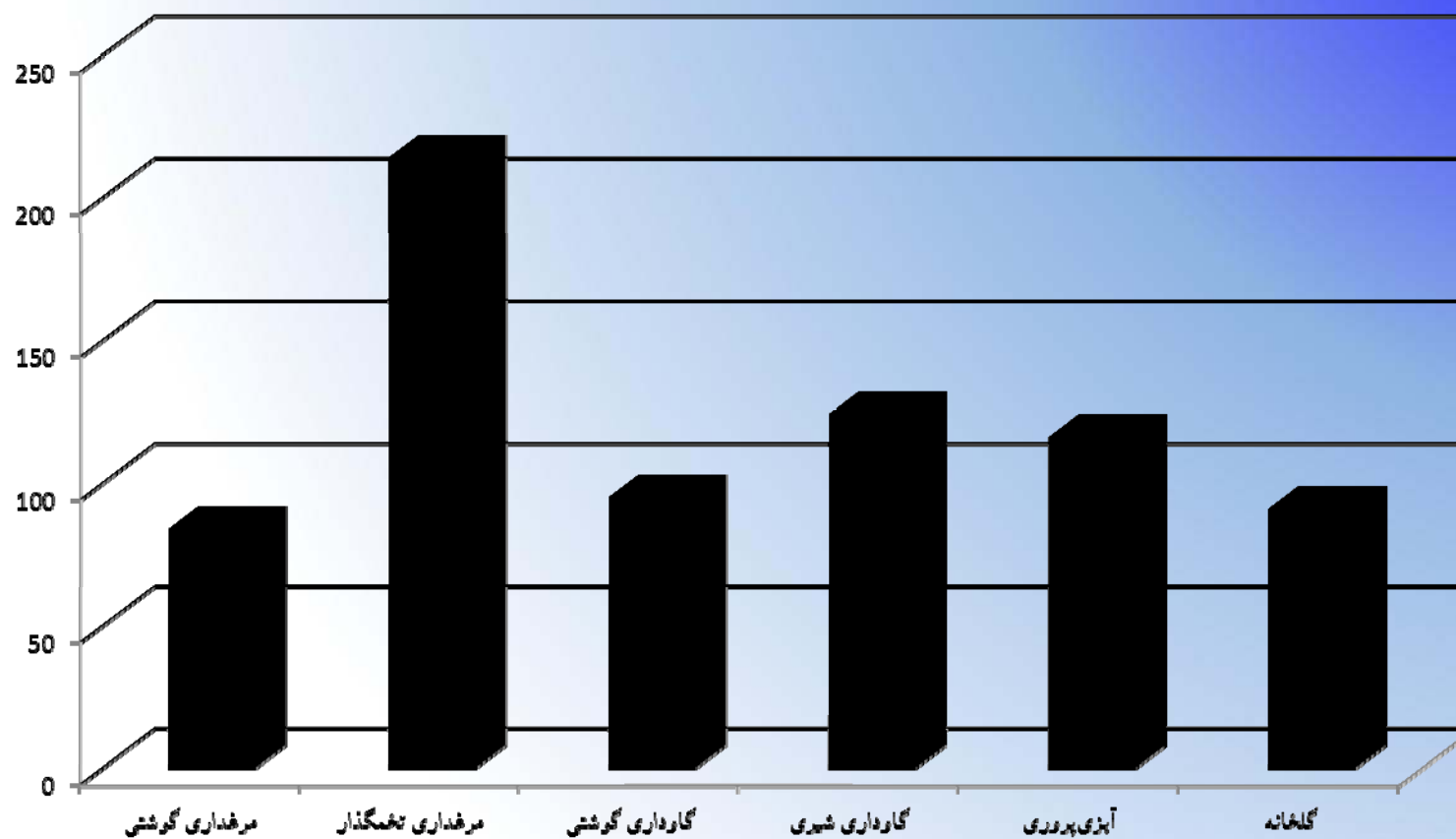
مقایسه درصد افزایش هزینه حامل های انرژی بین واحدهای تولیدی پس از هدفمندسازی

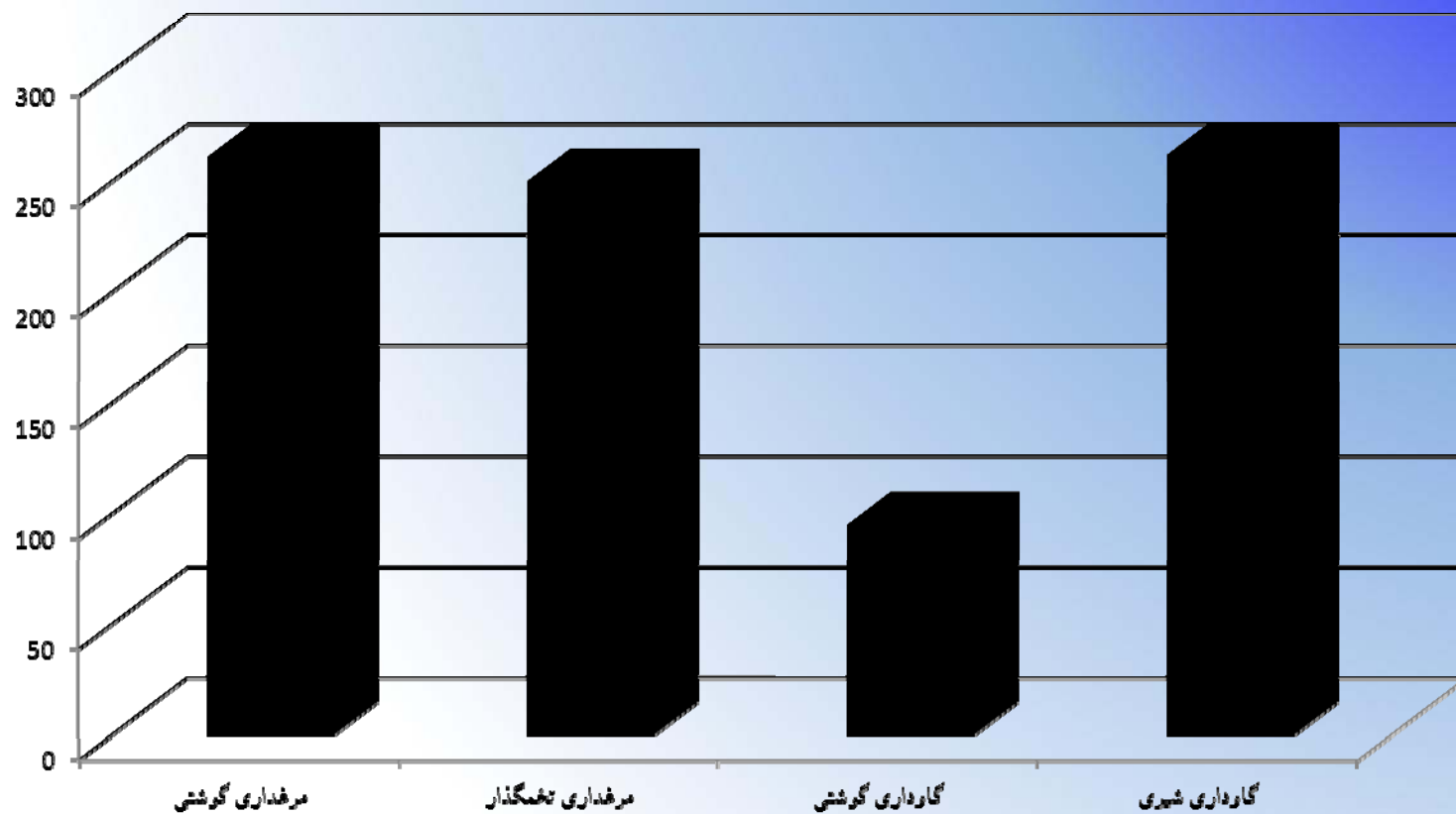
مقایسه درصد افزایش هزینه گاز مصرفی بین واحدهای تولیدی پس از هدفمندسازی

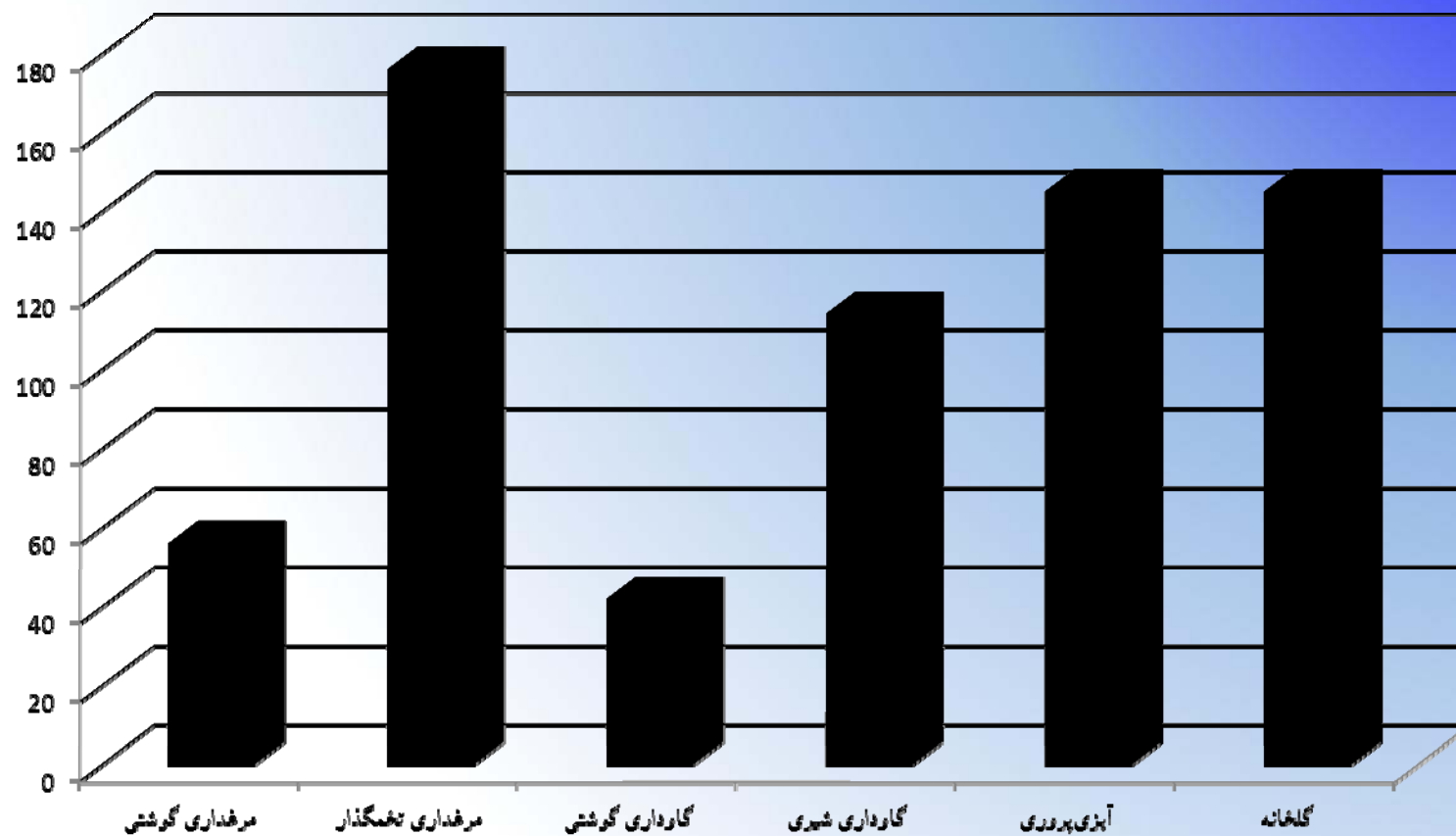
مقایسه درصد افزایش هزینه نیروی کار بین واحدهای تولیدی پس از هدفمندسازی

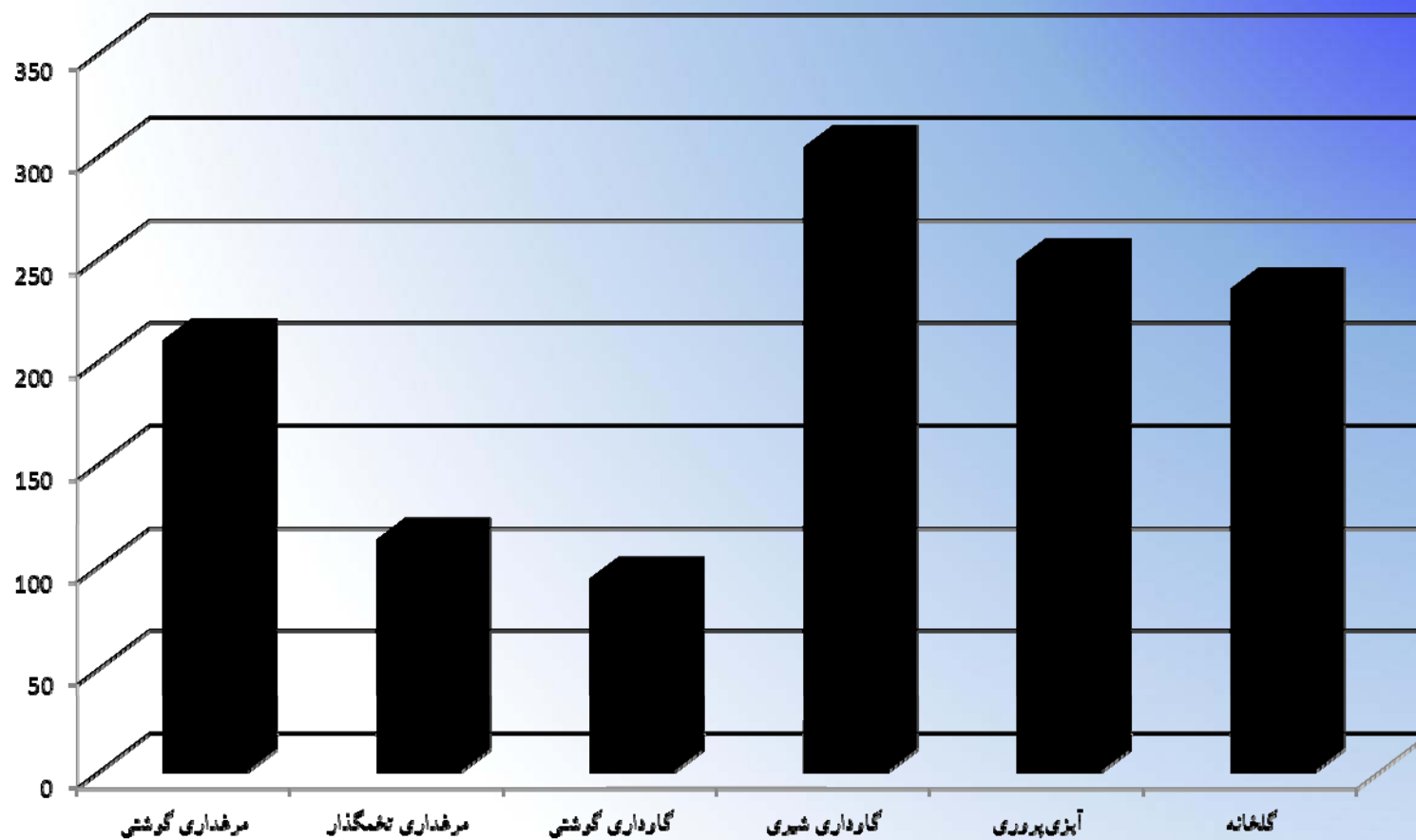
مقایسه درصد افزایش هزینه جیره غذایی بین واحدهای تولیدی پس از هدفمندسازی

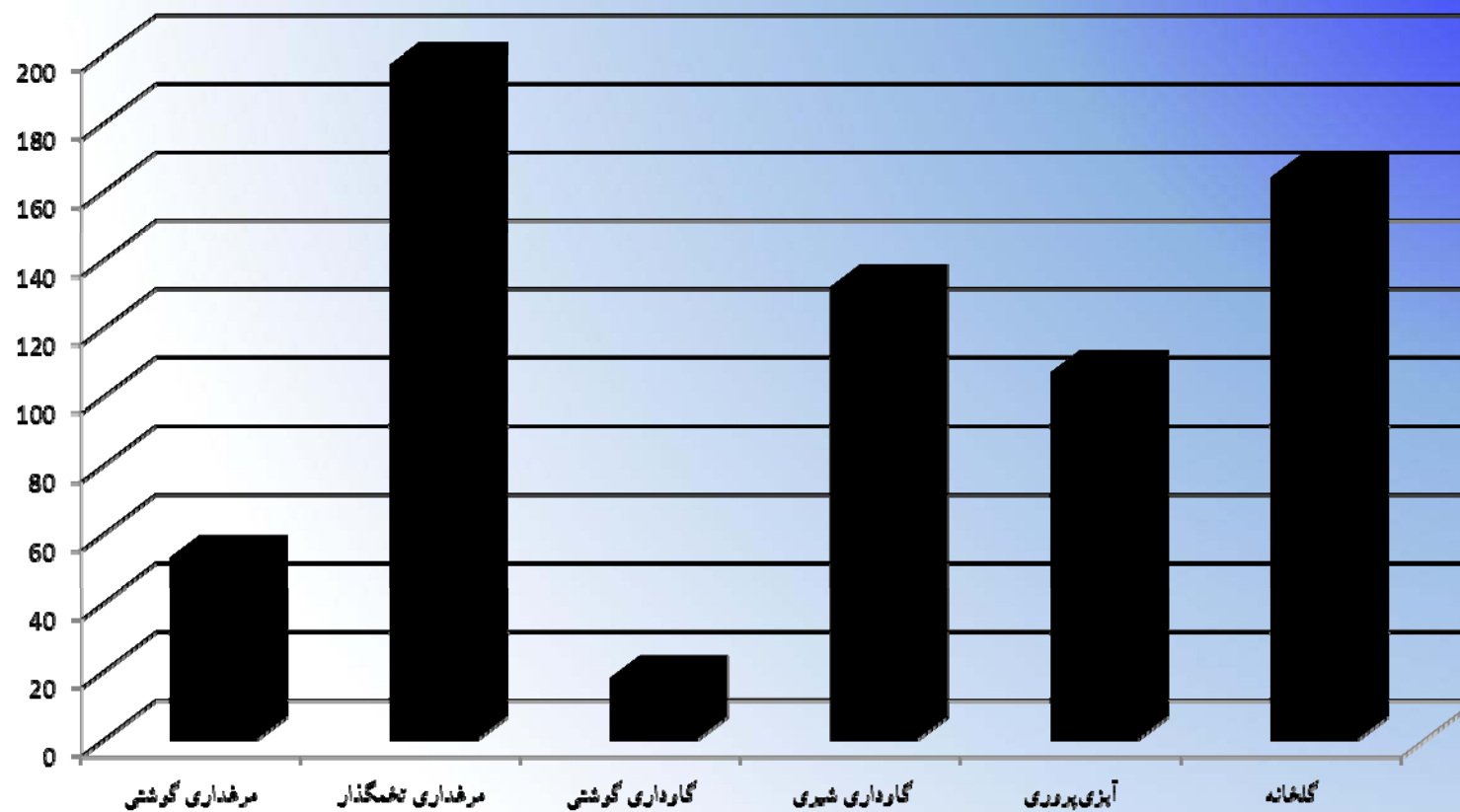
مقایسه درصد افزایش قیمت محصولات بین واحدهای تولیدی پس از هدفمندسازی

مقایسه درصد افزایش هزینه کل بین واحدهای تولیدی پس از هدفمندسازی

مقایسه درصد افزایش درآمد کل بین واحدهای تولیدی پس از هدفمندسازی

- بررسی و مقایسه **هزینه حامل های انرژی** برای واحدهای تولیدی قبل و بعد از هدفمندسازی یارانه ها، نشان دهنده افزایش معنی دار این هزینه ها است.
- در مجموع هزینه حامل های انرژی بعد از هدفمندسازی یارانه ها حدود ۸ برابر شده است. بعلاوه، هزینه گازوئیل، برق و گاز در واحدهای تولیدی افزایش چشمگیری داشته است.
- افزایش هزینه حامل های انرژی منجر به کاهش بسیار اندکی (حدود ۵ تا ۱۰ درصد) در **مصرف حامل های انرژی** شده است. نتایج مطالعه نشان داد که تولیدکنندگان تاحدوی گاز را جایگزین سایر حامل های انرژی کرده اند.

جمع بندی و نتیجه گیری

- با توجه به همزمان شدن مسئله تحریم ها، افزایش نرخ ارز و تغییر سیاست های دولتی با اجرای قانون هدفمندی یارانه ها، سایر **نهاده های تولیدی** با افزایش قیمت مواجه شده است.
- به اعتقاد تولیدکنندگان واحدهای تولیدی بیش از ۵۰ درصد از تغییرات هزینه های تولید ناشی از سایر عوامل تاثیرگذار بر هزینه ها بوده است. بر اساس نتایج بدست آمده، هزینه سایر نهاده ها (از جمله نیروی کار، هزینه دارو، هزینه دان) افزایش چشمگیری داشته است.
- برای مثال، آثار غیرمستقیم هدفمندی یارانه ها باعث حدود دوبرابر شدن **هزینه نیروی کار** شده است، که عمدتاً منجر به کاهش تعداد نیروی کار استفاده شده در واحدهای تولیدی شده است.

- نتایج به دست آمده در خصوص **درآمد، هزینه و سود** واحدهای تولیدی نشان می دهد که با وجود افزایش قیمت محصول و درآمد واحد تولیدی، به دلیل افزایش بیشتر هزینه ها، پس از اجرای قانون سود واحد تولیدی کاهش یافته است (البته سود واحد تولیدی برای گلخانه و مرغداری تخمگذار افزایش یافته است).

- پس از اجرای قانون هدفمندسازی یارانه ها واحدهای تولیدی همچنان دارای سود اقتصادی ناچیزی می باشند (البته بررسی سود واحدها نیازمند احتیاط و دقت بیشتری است). لذا، برای جلوگیری از پایین تر شدن سود واحدهای تولیدی، لازم است دولت سیاست های حمایتی و اقدامات مناسب را در دستور کار خود قرار دهد.

- مقایسه متغیرهای مرتبط با مصرف نهاده ها (هزینه نهاده ها) و تولید (درآمد) بین دریافت کنندگان و عدم دریافت کنندگان اعتبارات هدفمندسازی یارانه ها نشان می دهد که با وجود تفاوت میزان مصرف نهاده و هزینه های مرتبط و همینطور درآمد و هزینه، تفاوت معنی داری برای بیشتر متغیرها به دست نیامده است.

- با وجود عدم تفاوت معنی دار، پس از اجرای قانون هدفمندسازی یارانه ها، دریافت کنندگان تسهیلات هدفمندسازی دارای درآمد بیشتر، هزینه کمتر و سود بیشتری نسبت به سایر تولید کنندگان بوده اند.

- پس از اجرای قانون هدفمندی یارانه ها (به استثنای موارد جزئی) تغییر محسوسی در **تغییر تکنولوژی** مشاهده نشده است. از طرف دیگر، تغییرات درصد استفاده کنندگان از رویکردهای علمی در مدیریت واحدهای تولیدی قبل و بعد از هدفمندی یارانه ها، نشان داد هدفمندی یارانه ها، هرچند با تغییرات کم، درصد استفاده کنندگان از **رویکردهای علمی در مدیریت** واحدهای مرغداری گواشتی را بهبود بخشیده است.

جمع بندی و نتیجه گیری

- اکثر پاسخ دهندگان اعتقاد داشتند که اجرای قانون هدفمندی یارانه ها در واحدهای تولیدی مورد مطالعه هیچ **نقطه قوتی** نداشته است. برخی از تولیدکنندگان معتقدند که هدفمندی یارانه ها در واحدهای تولیدی منجر به صرفه جویی در مصرف سوخت، ارائه تسهیلات جهت تجهیز و نوسازی تجهیزات و واقعی شدن قیمت محصولات شده است.

- مهمترین **نقاط ضعف** اجرای قانون هدفمندی یارانه ها افزایش نامتناسب هزینه ها و درآمدها، بی ثباتی در قیمت نهاده ها و محصول، ضعف در اجرای قانون هدفمندی یارانه ها و عدم پرداخت سهم تولیدکنندگان، دخالت نابجای دولت بوده است.

- مهمترین **نظرات و پیشنهادات** در خصوص اجرای هدفمندی سازی یارانه ها در واحدهای تولیدی حمایت درست از بخش کشاورزی، ارائه تسهیلات بانکی بیشتر و آسان جهت گسترش فعالیت و خرید تجهیزات مدرن، افزایش متناسب قیمت نهاده ها و محصول، پرداخت سهم بخش کشاورزی از درآمدهای اجرای طرح هدفمندی سازی یارانه ها، ثبات در قیمت های نهاده ها و محصول و اجرای درست قانون هدفمندی سازی یارانه ها توسط دولت و شفاف سازی قیمت ها ذکر نموده اند.

ما سپاس

